

Антон КЛЕЩОВ,

*кандидат технічних наук, національний координатор проєкту,
Організація Об'єднаних націй з промислового розвитку*

Anton KLESHCHOV,

*PhD, National Project Coordinator,
United Nations Industrial Development Organization
ORCID ID: 0000-0002-9412-4156*

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЕКО-ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ

MACROECONOMIC BASIS FOR THE IMPLEMENTATION OF ECO-INDUSTRIAL PARKS CONCEPT IN UKRAINE

Метою даного дослідження є визначення основних причин виникнення передумов до впровадження концепції еко-індустріальних парків в Україні.

Задачею дослідження є проаналізувати макроекономічні процеси та передумови, що призвели до необхідності впровадження концепції еко-індустріальних парків в Україні.

У 2012 році, коли було підписано Закон України «Про індустріальні парки», економіка України в базувалася на аграрному секторі (17,2%) [1, с. 3] та промислового виробництва (12,2%) [2]. Економіка в країні мала високий рівень сегментації: промислові регіони зосереджені на сході країни, а аграрні регіони – на заході та півдні. Завдяки значному зростанню реальної заробітної плати роздрібні продажі прискорилися до 14,8% [3]. Рівень промислового виробництва в Україні стабілізувався після падіння у металургії, яка виграла від підвищення світових цін на сталь. Крім того,

**МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КРУГЛИЙ СТИЛ
«ПРОСУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ НАВИЧОК ТА ПІДХОДІВ ДО СТАЛОЇ
БІОЕКОНОМІКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ В УКРАЇНІ»**

машинобудування відновилося на тлі підвищення попиту з країн СНД. Проте, спостерігався спад у будівництві та вантажоперевезеннях через завершення інфраструктурних проектів (пов'язаних із підготовкою до Євро 2012) та зниження поставок і транзиту викопного палива відповідно. Спостерігалась дефляція економіки в результаті дефляції продовольства, оскільки рекордно високий врожай 2011 року та покращення прогнозу врожаю на 2012 рік вплинули на ціни на продукти харчування. Водночас цьому сприяло помірне зростання грошових агрегатів. Хоча монетарні органи покращували умови банківського кредитування, ефективність цих заходів підривається цільовим показником НБУ щодо стабільності курсу гривні. Таким чином, щоб утримувати коливання гривні у вузькому діапазоні, НБУ продовжував жорстко контролювати ліквідність банківського сектору. Завдяки збільшенню обсягів експорту зерна та поставок важкої техніки до країн СНД у квітні експорт відновив зростання, підвищившись на 3,2% [3]. У результаті, в 2012 р., гривня залишалася стабільною, а НБУ збільшив свої валові міжнародні резерви до 31,7 млрд доларів [3]. В цих умовах, Верховною Радою України був прийнятий закон «Про індустріальні парки», що за прогнозами, за перші 3-4 роки мав залучити 8 млрд доларів інвестицій та створити понад 300 тис. робочих місць [4]. Основною задачею прийнятого закону було підвищити додану вартість виготовленої продукції в Україні за рахунок залучених інвестицій до індустріальних парків (ІП), створення нових робочих місць та переведення економіки України з ресурсної до інноваційної і виробничої. Після прийняття закону «Про індустріальні парки» та відповідних підзаконних актів, в Україні почали активно реєструвати відповідні суб'єкти господарювання, Рис. 1.

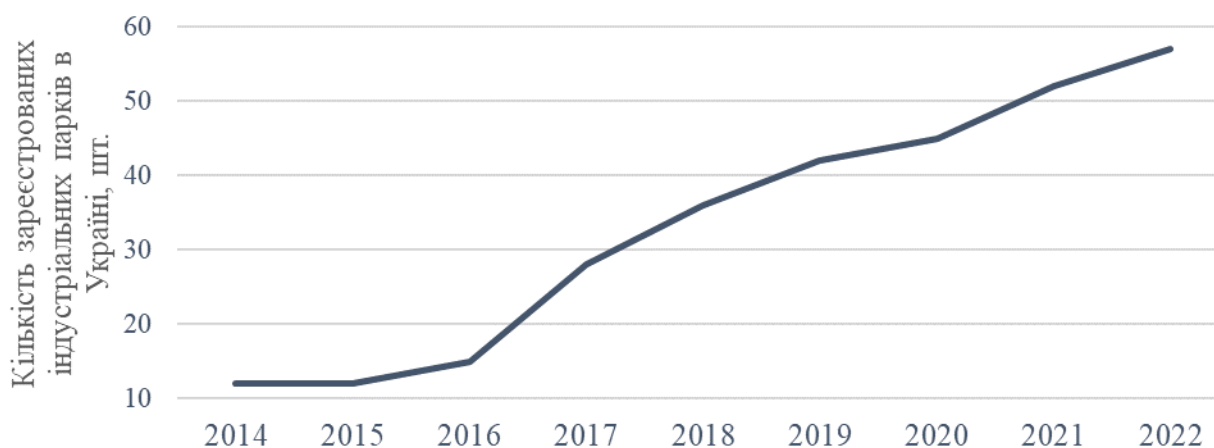

Рис. 1. Динаміка реєстрації індустріальних парків в Україні.

Джерело: побудовано на основі статистичних даних [5]

Макроекономічні передумови в поєднанні з історією обмеженого прогресу структурних реформ щодо операційної діяльності ІП, призвели до практичної відсутності економічної діяльності в рамках суб'єктів господарювання і не створило економічного буферу під час економічних криз в Україні у 2008-2009 р.р. (світова економічна криза), 2014-2015 р.р. (анексія східних та південних територій України російською федерацією).

Динаміка зміни валового внутрішнього продукту (ВВП) України наведена на Рис. 2.

**МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КРУГЛИЙ СТИЛ
«ПРОСУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ НАВИЧОК ТА ПІДХОДІВ ДО СТАЛОЇ
БІОЕКОНОМІКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ В УКРАЇНІ»**

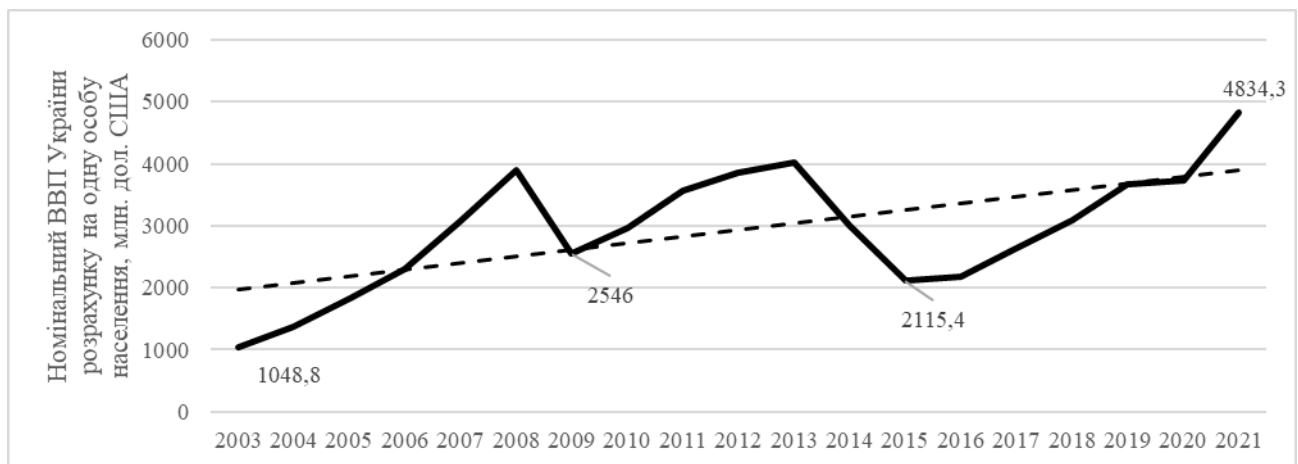

Рис. 2. Динаміка ВВП в Україні.

Джерело: побудовано на основі статистичних даних [6]

В українській економіці досі спостерігається поширеність низькотехнологічного товарного виробництва [7], втрата наукового потенціалу та зростаюча фізична амортизація основних його активів. Як результат, в структурі експорту переважають товари та послуги з низькою доданою вартістю, тоді як частка високотехнологічних товарів і послуг залишається низькою. Саме ці показники мали змінити ІП, що активно створювались на території України.

У дослідженні було проаналізовано динаміку зміни валового внутрішнього продукту в Україні з 2003го року до 2021го включно. Її було співставлено із динамікою розвитку індустріальних парків. В результаті, було визначено, що серед причин, що сприяли впровадженню концепції еко-індустріальних парків в Україні можна відзначити наступні: сегментація секторів економіки за регіональною ознакою; перевага виробництва із низьким рівнем доданої вартості; обмежений прогрес структурних реформ щодо операційної діяльності ІП; відсутня тенденція зростання ВВП.

**МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КРУГЛИЙ СТИЛ
«ПРОСУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ НАВИЧОК ТА ПІДХОДІВ ДО СТАЛОЇ
БІОЕКОНОМІКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ В УКРАЇНІ»**

Впровадження концепції еко-індустріальних парків у відповідності до Міжнародних рамкових положень з еко-індустріальних парків [8], що базується на принципах циркулярної економіки, має забезпечити кластеризацію виробництва та підвищення доданої вартості виробництва. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 221-р від 14 березня 2023 р. [9] визначає впровадження моделі еко-індустріальних парків через зміни до відповідних законів однією із пріоритетних дій Уряду на 2023 рік. Це підтверджує спрямованість Уряду України на впровадження концепції еко-індустріальних парків.

Список використаних джерел

1. Особливості аграрного сектора в національній економіці. (2014). Ефективна Економіка, №2.
<https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/3074/1/1.pdf>
2. Ukraine manufacturing output 1989-2023. MacroTrends. (2023).
<https://www.macrotrends.net/countries/UKR/ukraine/manufacturing-output>
3. Ukraine macroeconomic situation. May 2012. Ukrainian HITECH Initiative RSS. (2012). <https://hi-tech.org.ua/ukraine-macroeconomic-situation-may-2012/#:~:text=Ukraine%20Macroeconomic%20Situation.%20May%202012%20June%2019%2C%202012,the%20period%20amid%20a%20larger%20spring%20sowing%20area>.
4. Закон “про індустріальні парки” дозволить за 3-4 роки залучити 8 млрд. доларів інвестицій, - держагентство з інвестицій. РБК-Україна. (2012).
<https://www.rbc.ua/ukr/news/zakon-ob-industrialnyh-parkah-pozvolit-za-3-4-goda-privlech-22032012133100>
5. Реєстр індустріальних парків. Інформація про індустріальні промислові парки включені до реєстру індустріальних промислових парків. (2022). <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=b7c98e95-35ef-4e4b-a612-88a0404ac6d2&title=InformatsiiaProIndustrialni-promislovi-Parki-VkliucheniDoRestruIndustrialnikh-promislovikh-Parkiv>
6. ВВП України за роками: графік, зростання, структура: ... НАБУ. (2022). <https://nabu.ua/ua/vvp-2.html>

**МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КРУГЛИЙ СТИЛ
«ПРОСУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ НАВИЧОК ТА ПІДХОДІВ ДО СТАЛОЇ
БІОЕКОНОМІКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ В УКРАЇНІ»**

---

7. EU4Business. (2018). (publication). Investing in SMEs in the Eastern Partnership (pp. 62–63).
8. UNIDO. (2021). (rep.). Міжнародні рамкові положення про еко-індустріальні парки (2nd ed.). Retrieved October 14, 2023, from <https://geipp-ukraine.org/mizhnarodni-ramkovi-polozhennia-pro-eip/>.
9. Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік. Урядовий портал. (2023). <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-planu-priorytetnykh-dii-uriadu-na-2023-rik-221r-140323>